

„Adevărul nu încap
în întregime în nici o
părere.”

Henri Wald

Intrate statornic în viața noastră teatrală, festivalurile și colocviile, ca și celelalte întâlniri și manifestări de cultură teatrală, însoțite de dezbateri pe marginea spectacolelor aflate în competiție, au dus la apariția unui nou gen de cronică teatrală, „vorbită”. Practicată nu numai (și uneori nu atât) de criticii teatrali, care au îndeobște posibilitatea să-și reia, să-și ordoneze și să-și sintetizeze observațiile asupra spectacolelor în scris, în cronicile teatrale pe care le semnează, cronică teatrală „vorbită” este practică mai ales de ceilalți oameni de teatru, profesori și teoreticieni, de creatorii spectacolelor, regizori, actori, scenografi și, nu în ultimul rând, de dramaturgi, opiniile formulate având darul să diversifice și să îmbogățească unghiurile de vedere din care este abordat fenomenul teatral. Aceste opinii, de cele mai multe ori deosebit de pertinente și la obiect, sint urmărite cu justificat interes de către criticii și de către spectatorii invitați să participe la dezbaterile asupra spectacolelor, dezbateri ce funcționează astfel și ca modalități specifice de reciclare profesională pentru toți oamenii de teatru.

Inutil a mai sublinia cât de important este, pentru creatorii reprezentațiilor fiecărui teatru, să afle — din consensul acestor

opinii — în ce punct se află și care este valoarea reală a rezultatelor muncii lor, nu numai la nivelul exigențelor „locale”, ci la nivelul exigențelor întregii țări, „produsul” teatral care este spectacolul trebuind să fie și el competitiv, măcar pe plan național.

Iată de ce dezbaterile profesionale au nevoie, de fiecare dată, de asigurarea unui cadru adecvat practicii exercitiului critic, pe care-l realizează cronică teatrală „vorbită”. Ea nu este, nu poate fi și nu trebuie să devină vreodată un prilej de „tămiiere” reciprocă, de neglijare „binevoitoare” a curențelor unei

CRONICA CRONICII TEATRALE

Cronica teatrală „vorbită”

reprezentații sau unei orientări repertoriale, practicându-se cu singura grijă de a nu „supăra” pe nimeni și a-și atrage astfel doar cuvintele de mulțumire ale unor gazde „flădate”. Căci, uneori, lucrurile riscă să se mai întâmple și așa.

Faptul că autorul unei cronici „vorbite” nu e obli-

gat să-și reia opiniile în scris nu-l scutește de rigori și exigențele actului critic, pe care — conștient sau nu — și le asumă atunci când „își dă cu părerea” despre un spectacol sau altul. „Mie mi-a plăcut” nu e decît o jalnică eschivă, atunci cînd expresia nu e însoțită de o argumentare corespunzătoare. „Eu nu sint critic, dar...” nu îndreptățește pe nimeni la osanale și, în ultimă instanță, la lipsă de respect real pentru truda unor colegi de breaslă, care au ei înșiși nevoie să-și cunoască lipsurile și neîmplinirile.

Cu atât mai mult, atunci cînd e practică numai între oameni de teatru, cronică teatrală „vorbită” e datoare să nu omită nici un neajuns, nici o carență a reprezentației, căci, nelimitată de patul procustian al spațiului tipografic, ea își poate permite să intre în amănunte, să analizeze fiecare compartiment al spectacolului, fiecare interpretare actoricească, ajutînd efectiv la creșterea exigenței și autoexigenței profesionale a fiecărui colectiv artistic.

Profunzimea și subtilitatea analizelor critice făcute, alături de criticii dramaticei, de regizori, de dramaturgi, de actorii cu o mai bogată experiență artistică argumentează probant utilitatea și eficiența acestui gen de cronică teatrală „vorbită”. A o practica însă fără exigența cuvenită ni se pare cu mult mai grav decît a vorbi în proză fără s-o știi.

MYOSOTIS